

Udvalg maa lægge Mærke til, at disse Brændsels- og Bopæls-emolumenter for Gifte ikke staae opførte i Regulativet for de enkelte Lærerposter som Noget udenfor Lønnen, men staae samlede ind under Lønnen, saaledes at de enkelte Poster ere normerede med en Hovedsum, hvori Berlag for Bopæl og Brændsel er optaget. Det synes mig at være nødvendigt, — dersom det overhovedet er Udvalgets Mening, at Lærerinderne skulle kunne rykke op paa nogle af de gifte Pladfers Emolumenter —, at Regulativerne maae ordnes paa en noget anden Maade, end hidtil har været Tilfældet. Med Hensyn til dette vil jeg afvente det ærede Udvalgs Erklæring.

Med Hensyn til det sidste Underænderingsforslag, som vi have stillet, da gaaer dette ud paa at ordne et Spørgsmaal, hvorom det er aabenbart, der har været Uenighed i Udvalget, idet nemlig Fleertallet har holdt paa, at Lærerinderne ingen Pension skulle have, medens derimod et Mindretal af to Medlemmer formener, at de bør have den. Med Hensyn til selve Spørgsmaalet om Pension overhovedet er jeg fuldt enig i den almindelige Betragtning, at det bør være Rigsdagens Sag, saa meget som muligt at lette Byrden af Pensioner for det Offentlige, og navnlig for Statskassen; men jeg tilstaaer, at det forekommer mig alligevel praktisk nyttigt her at gjøre en Undtagelse. En Besparelse ved at stryge de Pensioner, som her er Tale om, turde nemlig vise sig tilsidst at blive en Illusion, dersom vi søgte at skaffe den bort. Man maa nemlig ikke overse, at det ikke er de enkelte Communer, som udrede disse Pensioner, men derimod Skolefonden. Det bliver altsaa denne, man har lettet og derimod ikke Communerne. Men troe de ærede Herrer ikke, at det vil være rimeligt, at en Lærerinde, som i en lang Række Aar har haft Ansættelse i en Skole, vil komme til at falde med et Understøttelsestryk paa den locale Commune i det Tilfælde, at Skolefonden, som jo dog har Midler til at udrede dette, og hvis Midler man i alt Fald ikke paa anden Maade kan disponere over, ikke afholder denne Pension. Jeg troer: Jo; Lærerinden vil falde Communen til Byrde og en Commune vil ikke lade en Lærerinde, som i sin Alderdom er hjælpeløs,

slide Nød og komme under det almindelige fattigvæsen. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Pension eller ikke Pension, mener jeg altsaa, at Communerne ikke kunne være ret vel tjente med ligesom at stryge Pensionen; men paa den anden Side vil jeg for mit Vedkommende indrømme, at det er noget vanskeligt at give Lærerinderne fuld ubetinget Pensionsret end Lærerne, netop af det Hensyn, hvortil der er hentydet i vort Underænderingsforslag, nemlig, at de paa en forøvrigt ganske naturlig og reent menneskelig Maade kunne komme i en Stilling, hvor det er usikkert, om de ville vedblive at være vedkommende Skole og dens Gjerning fuldt saa nyttige, som de hidtil have været. Jeg sigter til deres Indtrædelse i Ægteskab. En Lærerinde kan træde over i Ægteskab og mene, at hun kan passe sin Gjerning ligesaa fuldt, som om hun ikke var gift, men vi maae dog indrømme, at Ægteskabet kan medføre baade saamange Pligter og saamange naturlige Forhindringer, at det vil sige sig af sig selv, at man ikke kan indrømme dette. Det er nu virkelig ikke retsædligt, saaledes som det ærede Medlem udtalte, at fremsætte vort Forslag, som om det skulde foreskrive et Slags Coelibat. Det kunde jo maaskee endog være muligt, at man kunde affædige en saadan Lærerinde ifølge § 20 af Loven af 8de Marts 1856 ved en Fortolkning af Ordene „en tilregnelig Arvsag“, men en saadan Udvei kan det jo ikke være ønskeligt at anvende. Derimod synes det mig ganske naturligt, at man siger: Naar en Lærerinde gifter sig, saa maa hun derved vente gennem sin Mand at faae sin naturlige Forsørger, saaledes at den Forsørgelse, som det ellers igjennem Pensionen er søgt at sikre hende, erhverver hun ved Ægteskab. Af denne Grund foreslaaer man, at Pensionen skal falde bort i Tilfælde af Ægteskab. Man mener, at Ægteskab virkelig kan være en Forhindring for en Lærerinde til i fuldt Maal at røgte sin Gjerning, og det bør da staae Skolen frit, uden at paadrage sig en Byrde ved Pensionen, at affædige hende. Paa den anden Side har man villet møde det Tilfælde, hvor et saadant Ægteskab maaskee efter en meget kort Tid blev løst, og derfor har man meent, at naar et Ægteskab løstes, og Lærerinden atter kom i ugift